

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/15/2014
Identifikačné číslo spisu:	5012200852
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5012200852.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: V. Z., nar.: XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I. č. XXX, občan Slovenskej republiky, zast.: W. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom tamtiež, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 27. augusta 2013 č. k. 20S/114/2012-60 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Žiline z 21. januára 2014 č. k. 20S/114/2012-83, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/114/2012-60 zo dňa 27. augusta 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 20S/114/2012-83 zo dňa 21. januára 2014 r u š í a vec mu v r a c í a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: PV501/01600/2008/R z 22.06.2012 (ďalej na účely uznesenia tiež „napadnuté rozhodnutie“ - č. l. 4) predseda žalovaného oprávnený v zmysle § 23 ods. 1 písm. e) a § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia tiež „zák. č. 581/2004 Z. z.“) v spojení s ustanovením § 46 a 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „Správny poriadok“) zmenil platobný výmer Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Martin č. PV 501/01600/2008 z 03.10.2008 (ďalej na účely uznesenia tiež „prvostupňový úrad“), ktorý bol vydaný na základe podnetu Všeobecnej zdravotnej poisťovne, tak, že celková dlžná suma 359,21 € pozostávajúca z poistného na zdravotné poistenie a trov konania:

- poistné na zdravotné poistenie za obdobie od 03/1996 do 12/1997, od 11/1998 do 04/1999 zo sumy 350,92 € sa mení na sumu 81,84 € za obdobie od 11/1998 do 04/1999,
- trovy konania zostávajú nezmenené v sume 8,29 €.

2. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na argumentáciu prvostupňovému orgánu, podľa ktorej mal žalobca porušiť povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej na účely uznesenia len „zák. č. 273/1994 Z. z.“). Ďalej výrok napadnutého rozhodnutia obsahoval konkretizáciu platobných podmienok.

3. Žalovaný svoje zmeňujúce rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca bol od 01.01.1998 do 31.10.1998 poistencom zdravotnej poisťovne Perspektíva, od 01.11.1998 sa stal poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne a od 01.05.1999 je poistencom Chemickej zdravotnej poisťovne Apollo (ďalej na účely uznesenia len „poisťovňa Apollo“).

4. Ďalej poukázal na § 26 ods. 1 písm. a) zák. č. 273/1994 Z. z., v ktorom je zakotvené právo poistenca na výber zdravotnej poisťovne vykonávajúcej jeho zdravotné poistenie. Konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že žalobca ako platiteľ poistného sa stal poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne na základe prihlášky prijatej Všeobecnou zdravotnou poisťovňou dňa 13.10.1998, na ktorej je uvedená zdravotná poisťovňa Perspektíva ako jeho predchádzajúca zdravotná poisťovňa.

V súvislosti s uvedeným konštatoval, že pravosť podpisu na predmetnej prihláške neskúmal, nakoľko posudzovanie týchto záležitostí nie je v kompetencii úradu.

5. V časti, v ktorej žalovaný zmenil prvostupňové rozhodnutie, žalovaný akceptoval námietku premĺčania, ktorú podal v konaní žalobca.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

6. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Okresný súd v Žiline žalobu zo dňa 23.08.2012. Uvedený súd uznesením zo dňa 04.09.2012 postúpil vec na Krajský súd v Žiline.

7. V podanej žalobe žalobca zotrval na svojom tvrdení, že od 01.01.1998 sa stal poistencom zdravotnej poisťovne Perspektíva, vo vzťahu ku ktorej si platil poistné v štvrtročných splátkach riadne a včas.

Tiež uviedol, že dlhodobo pracoval v zahraničí, domov prichádzal pred Vianocami, kedy sa dozvedel o krachu poisťovne Perspektíva. Keďže v tejto poisťovni mal uhradené poistné do konca roku 1998, v decembri sa prihlásil za poistenca v poisťovni Apollo, kde je poistený aj v súčasnosti.

8. Zotrval na tom, že od 01.01.1998 má riadne uzavretý poistný vzťah s poisťovňou Apollo a že uvedená poisťovňa uhrádzala Všeobecnej zdravotnej poisťovni zaňho sumu 700,-Sk.

Poprel skutočnosť, že by do Všeobecnej zdravotnej poisťovne, v októbri 1998, podal prihlášku, a to z dôvodu, že v tomto období sa z pracovných dôvodov dlhodobou zdržiaval v zahraničí.

9. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

B)

10. Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného a po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že žaloba je dôvodná, preto rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

11. Krajský súd z vyjadrenia zdravotnej poisťovne Dôvera a z pripojenej prihlášky zistil, že žalobca doručil prihlášku do poisťovne Apollo dňa 17.12.1998. Z pripojenej prihlášky je zrejmé, že sa na nej nachádza podpis žalobcu s dátumom 17.12.1998 a v kolónke poistený je uvedená zdravotná poisťovňa Perspektíva s termínom do 31.12.1998. V kolónke odkedy žiada poistenec - žalobca byť poistený v poisťovni Apollo je uvedené od 01.01.1999. Obsah tejto prihlášky korešponduje s tvrdením žalobcu, že v roku 1998 bol poistencom a platil poistné poisťovni Perspektíva a teda aj v období 11 - 12/1998 a prihláškou zo 17.12.1998, ktorú doručil poisťovni Apollo, žiada byť poistencom tejto poisťovne s termínom od 01.01.1999, pričom platil poistné poisťovni Apollo.

12. V súvislosti s uvedeným krajský súd zotrval na svojom právnom názore, že pre posúdenie veci je potrebné vyriešiť otázku pravosti podpisu žalobcu, a to aj prostredníctvom znaleckého dokazovania, na prihláške, ktorú mal žalobca podpísať 13.10.1998, a na základe ktorej od 01.11.1998 sa mal stať poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne (podľa tvrdenia žalovaného).

Preto krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného nevychádza z riadne zisteného skutkového stavu, nakoľko žalovaný aj v konaní podľa zák. č. 581/2004 Z. z., je kompetentný vykonávať dokazovanie v súlade s ust. § 34 a nasl. Správneho poriadku v spojení s § 77a ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. a rozhodnúť na základe spoľahlivo zisteného stavu veci. V ďalšom konaní je podľa krajského súdu potrebné nariadiť vo veci znalecké dokazovanie za účelom zistenia pravosti podpisu žalobcu na prihláške.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 08.10.2013 (č. l. 64) proti rozsudku prvostupňového súdu žalovaný zotrval na svojom tvrdení o riadnosti preverenia poistného vzťahu žalobcu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou od 01.11.1998.

14. V odvolacích námietkach žalovaný okrem iného zdôraznil, že z rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, že by krajský súd postupoval v súlade s ustanovením § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Naopak, podľa žalovaného si krajský súd svoju zákonom stanovenú povinnosť do konania pribrať druhého účastníka správneho konania, t. j. zdravotnú poisťovňu Všeobecná zdravotná poisťovňa, nesplnil, hoci jej práva a povinnosti mohli byť zrušením napadnutého rozhodnutia dotknuté.

B)

15. Vo svojom vyjadrení (č. l. 68) z 25.10.2013 žalobca zrekapituloval svoje zásadné skutkové tvrdenia, čo na podporu svojej argumentácie doložil v prílohe fotokópiami jednotlivých dokladov a listín.

16. Záverom konštatoval, že s prihliadnutím na hore uvedené krajský súd rozhodol správne.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“).

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, a po vykonaní neverejnej porady senátu dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) k záveru, že rozsudok krajského súdu je založený na procesných vadách, a z uvedeného dôvodu ho postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

18. Ako už Najvyšší súd vyššie uviedol (viď bod č. 1), účastníkmi pôvodného správneho konania nebola iba žalobkyňa ale aj subjekt označený ako Všeobecná zdravotná poisťovňa, pobočka Čadca (viď rozdeľovník pripojený k napadnutému rozhodnutiu - č. l. 11), ktorej sa spor medzi žalovaným a žalobcom priamo dotýka v jej právach na finančnú úhradu zameškanej platby poistného - viď nižšie uvedené ustanovenia § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.

Preto aj správne žalovaný na obidvoch stupňoch s touto osobou ako s účastníkom konania konal.

Podľa § 77a ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec na konanie a rozhodovanie o pohľadávkach z verejného zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 77a ods. 3 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení nárok na pohľadávky podľa odsekov 1 a 2 môže zdravotná poisťovňa uplatniť podaním návrhu na vydanie platobného výmeru na úrade. Podanie je možné vykonať písomnou alebo elektronickou formou. Spôsob a náležitosti elektronickej formy podania určí úrad.

Podľa § 77a ods. 4 veta prvá zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení konanie sa začína na návrh zdravotnej poisťovne.

Podľa § 77a ods. 7 zák. č. 581/2004 Z. z. v citovanom znení platobný výmer sa doručuje všetkým účastníkom konania. Zdravotnej poisťovni sa doručuje platobný výmer v dvoch vyhotoveniach. Na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.

19. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej judikatúry (najmä uznesenia sp. zn. 1Sžr/72/2012 z 13.11.2012) zdôraznil, že na základe teleologického výkladu nižšie uvedeného ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p. je nepochybné, že vôľou zákonodarcu bolo v preskúmvacom súdnom konaní podľa Druhej hlavy 5. časti O.s.p. zabezpečiť takú ochranu účastníkovi správneho konania, u ktorého práv a povinností nie je možné s istotou potvrdiť, že nebudú zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, že týchto účastníkov priberie do konania aj bez návrhu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaného zákonného ustanovenia, pretože z administratívneho spisu žalovaného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že hoci odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného podal len žalobca, účastníkom správneho konania bol aj ďalší subjekt, tak ako to vyplýva z administratívneho spisu, a hoci táto osoba prvostupňové rozhodnutie nenapadla odvolaním a ani sa nedomáhala prieskumu správneho rozhodnutia súdnou žalobou, bola jednoznačne účastníkom správneho konania, ktorej práva by prípadným zrušením preskúmvaného správneho rozhodnutia nepochybne mohli byť dotknuté (viď definícia účastníctva v zmysle § 14 Správneho poriadku v spojení s § 77a zák. č. 581/2004 Z. z.).

21. Krajský súd sa mal preto zaoberať okruhom ďalších účastníkov (s ktorými správne orgány konali a ktorým aj doručovali preskúmvané rozhodnutia), mal ďalej postupovať v intenciách vyššie citovaného zákonného ustanovenia a zabezpečiť im minimálnu vedomosť o tom, že súdny prieskum začal, ako prebieha a s akým právnym dopadom aj pre iného účastníka skončil.

22. Pokiaľ krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania, svojím postupom odňal právo na súdny proces tomuto účastníkovi, ktorí ním bol aj v správnom konaní a ktorý právo byť účastníkom preskúmvacieho konania zaručuje zákon v § 250 ods. 1 O.s.p., a teda mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

23. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu,

ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V.

24. Vzhľadom na hore uvedené Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 O.s.p. z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

25. Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenie súdu prvého stupňa vecou samou nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude rozhodnúť o pribratí do preskúmovacieho konania účastníka konania v zmysle § 250 ods. 1 O.s.p. a v ďalšom konaní sa riadiť právnymi názormi odvolacieho súdu vyslovenými v hore citovaných rozhodnutiach ako aj zvážiť dôvodnosť ďalšej argumentácie žalobkyne s dopĺňujúcim obsahom.

26. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

27. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu **n i e j e** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).